

ISSN 1304-8120 | e-ISSN 2149-2786

Araştırma Makalesi * Research Article

Kaynaştırma Eğitimi ve Destek Eğitim Odaları: Bibliyometrik Bir Analiz

Inclusive Education and Resource Room: A Bibliometric Analysis

Halil CİN

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, halilcin2616@gmail.com,
Orcid ID: 0000-0003-4112-9663

Semra AYDIN

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, semraaydin21@hotmail.com,
Orcid ID: 0000-0003-0250-1792

Ahmet ASLAN

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, aaslan21@hotmail.com,
Orcid ID: 0000-0002-7549-3706

Medet AYDIN

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, aydinmedet@hotmail.com,
Orcid ID: 0000-0002-9330-4366

Öz: Kaynaştırma eğitiminin kökenleri, 1960'larda ayrı özel eğitim sınıflarının etkinliğini sorgulayan özel eğitim araştırmalarına dayanmaktadır. Bu eğitim türü, 1994 yılında Salamanca Bildirisi ve Özel İhtiyaç Eğitiminde Eylem Çerçevesi'nde onaylanmış ve Birleşmiş Milletler (BM) ve UNESCO tarafından eğitim sistemleri için temel bir ilke olarak tanımlanmıştır. Kaynaştırma eğitimi kavramı, nispeten yeni bir araştırma alanı olmasına rağmen bu alanda yeterli ölçüde bilimsel çalışmaların üretildiği görülmektedir. Bu çalışmada, kaynaştırma eğitimi ve destek eğitim odaları alanında 1972-2022 yılları arasında Web of Science veri tabanında yer alan araştırmaları analiz etmek amaçlanmıştır. Bu çalışma, önceki araştırmalardan farklı olarak alandaki araştırma eğiliminin hangi yöne evrildiğini, araştırmacıların üretkenliklerinin yıllar itibarıyla dağılımını, araştırmacıların güncel eğilimlerini de ortaya koymaktadır. 884 yayın, R Studio programı yardımıyla analiz edilmiş ve sonuç olarak, yıllık yayın üretim oranının %14,82 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, "MESSIOU K"nın en fazla yayın yapan (11 yayın), en fazla atıf alan (171 atıf) ve aynı zamanda h ve g indeksi en yüksek olan araştırmacı olduğu belirlenmiştir. Son olarak, 2021 yılındaki araştırmalarda "attitudes" kelimesinin trend olduğu ve ilk kez model ve sistem (çerçeve) kelimelerinin ön plana çıktığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma eğitimi, destek eğitim odaları, bibliyometrik analiz.

Abstract: Inclusive education originated in special education research in the 1960s that questioned the effectiveness of separate special education classes. This type of education was approved in the Salamanca Declaration, and the Framework for Action in Special Needs Education in 1994 and has been defined by the United Nations (UN) and UNESCO as a fundamental principle for education systems. Although the concept of inclusive education is a relatively new field of research, it is seen that sufficient scientific studies have been produced in this field. This study aimed to analyze the research in the Web of Science database between 1972-2022 in the inclusive education and resource room field. Unlike previous studies, this study also reveals the direction in which the research trend in the field has evolved, the distribution of researchers' productivity over

*Geliş Tarihi:*19.10.2022

*Kabul Tarihi:*30.05.2023

*Yayın Tarihi:*31.08.2023

Atıf: Cin, H., Aydın, S., Aslan, A. & Aydın, M. (2023). Kaynaştırma eğitimi ve destek eğitim odaları: Bibliyometrik bir analiz. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 339-350. Doi: 10.33437/ksusbd.1191702

the years, and the current trends of researchers. Eight hundred eighty-four publications were analyzed with the help of the R Studio program, and as a result, the annual publication production rate was 14.82%. In addition, it was determined that "MESSIOU K" was the researcher with the highest number of publications (11 publications), the most cited (171 citations), and also the highest h and g index. Finally, it was determined that the word "attitudes" was trending in the studies in 2021 and the words model and system (framework) came to the fore for the first time.

Keywords: Inclusive education, resource room, bibliometric analysis.

GİRİŞ

Kaynaştırma eğitimi, 1994 yılında UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) Salamanca Bildirisi ve Özel İhtiyaç Eğitiminde Eylem Çerçevesi'nde onaylanmıştır (Wu ve Lin, 2021: 80). Birleşmiş Milletler (BM) ve UNESCO kaynaştırma eğitimini, eğitim sistemleri için temel bir ilke olarak tanımlamıştır. 2030 yılına yönelik bu yeni eğitim vizyonu, kaliteli eğitim, cinsiyet eşitliği ve herkes için yaşam boyu öğrenme fırsatlarını içermektedir (Methlagl, 2022: 225). Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli öğrencilerin yaşlarına uygun genel eğitim sınıflarına veya normal okullara yerleştirilmesini vurguladığı ve başarılı olmalarını sağladığı için "bir eşitlik meselesi olduğu kadar bir sosyal adalet meselesi" olarak görülmektedir (Wu ve Lin, 2021: 80). Kaynaştırma eğitimi, temel bir insan hakkı, adil ve eşitlikçi bir toplumun temeli olarak kabul edilmektedir (Moriña, 2017: 3). Kaynaştırma eğitimi, tüm çocukların eğitimini ifade eder. Bu terim özel eğitimden ortaya çıkmış olsa da, esas olarak özel eğitim ihtiyaçları ile ilgili oldukları için "entegrasyon" ve "kaynaştırma" gibi diğer terimlerin yerini almıştır (Pérez-Gutiérrez vd., 2021: 1).

Kaynaştırma eğitimi kavramı, nispeten yeni bir araştırma alanı olmasına rağmen bu alanda yeterli ölçüde bilimsel çalışmaların üretildiği görülmektedir (Shah vd., 2017: 2). Sistemik literatür incelemeleri, meta-analizler, bibliyometrik analizler ve ağ analizleri gibi kavramsal yapı haritası sunan araştırmalar, geniş bilimsel üretim alanları bağlamında belirli kavramsal kesitleri daha iyi anlamaya yardımcı olan önemli araçlardır (Comarú vd., 2021: 242). Kaynaştırma eğitimi alanında son yıllarda fazla sayıda bibliyometrik araştırmanın olduğu görülmektedir. Örneğin; Porto Castro vd. (2017) 1982-2016 yılları arasında İspanya'daki üniversitelerde tamamlanan 460 doktora tezini incelemiştir. Pérez-Gutiérrez vd. (2021) 1969-2018 yılları arasında ERIC, PsycINFO, Scopus, SPORTDiscus, Web of Science veri tabanlarında yayımlanan 664 yayını analiz etmişlerdir. Methlagl (2022) 1980-2019 yılları arasında Scopus ve Web of Science veri tabanlarında yayımlanan 8398 yayını incelemiştir. Yukarıda değinilen araştırmalarda ve alandaki diğer bibliyometrik araştırmalarda genellikle en fazla atıf alan yayın, ortak yazarlık ilişkisi, yıllık yayın sayısı, en fazla yayın yapılan dergi gibi genel bilgilerin sunulduğu görülmektedir.

Mevcut araştırmada, kaynaştırma eğitimi ve destek eğitim odaları alanında 1972-2022 yılları arasında Web of Science veri tabanında yer alan araştırmaları analiz etmek amaçlanmıştır. Bu çalışma, önceki araştırmalardan farklı olarak ortak yazarlık ilişkisi, yıllık yayın sayısı, en fazla yayın yapılan dergi gibi bilgilerin yanı sıra söz konusu alandaki araştırma eğiliminin hangi yöne evrildiğini, araştırmacıların üretkenliklerinin yıllar itibarıyla dağılımını, araştırmacıların güncel eğilimlerini de ortaya koymakta ve bu sayede literatüre katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte, önceki araştırmalarda 2020 yılından sonraki araştırmaların göz ardı edildiği tespit edilmiş olup mevcut araştırma ile literatürdeki bu boşluk da doldurulmaktadır. Bu doğrultuda, ikinci bölümde literatürde yer alan araştırmalara ve kaynaştırma eğitimi kavramına değinilmiştir. Üçüncü bölümde, araştırmanın yöntemi anlatılmış ve veri setine yönelik bilgiler sunulmuştur. Dördüncü bölümde, araştırma bulguları verilmiş ve yorumlanmıştır. Son olarak beşinci bölümde, araştırmanın genel sonuçlarına, kısıtlarına ve gelecek araştırmalara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

LİTERATÜR TARAMASI

Kaynaştırma eğitiminin kökenleri, 1960'larda ayrı özel eğitim sınıflarının etkinliğini sorgulayan özel eğitim araştırmalarına dayanmaktadır (Florian, 2014: 286). Kaynaştırma eğitimi, tüm öğrencilerin katılabileceği ve herkesin değerli birer okul üyesi gibi davranıldığı okulları öneren bir eğitim yaklaşımı olarak tanımlanabilir. Ortak bir eğitim bağlamında tüm öğrencilerin öğrenmesini ve aktif katılımını

geliştirmeyi amaçlayan bir eğitim felsefesi ve uygulamasıdır (Moriña, 2017: 3). Kaynaştırma eğitiminin okul kültürü ile bütünleştirilmesi gerekmektedir ve bu eğitim uygulamalarının gerektirdiği değişiklik ve geliştirme süreci ele alındığında, okul kültürlerini tanımak ve değerlendirmek esastır (Corbett, 1999: 53). Salamanca Bildirisi ve Özel İhtiyaç Eğitimine İlişkin Eylem Çerçevesine göre, kaynaştırma okulunun temel ilkesi, karşılaşılabilecekleri zorluklar veya farklılıklar ne olursa olsun, mümkün olan her yerde tüm çocukların birlikte öğrenmesidir (De Jesus, 2018: 383-384).

Özel eğitim uygulamaları ile ilgili olarak sıklıkla sorulan sorulardan biri, özel gereksinimli çocuklara özel sınıflarda mı yoksa normal sınıflarda mı eğitim verilmesi gerektiğidir. Bu durum, doğal olarak, öğrenme güçlüğü çeken çocuklara özel okuma fırsatlarının sağlanacağı destek eğitim odalarının oluşturulmasını beraberinde getirmektedir (Bentum ve Aaron, 2003: 363). Destek eğitim odaları, engelli çocukların eğitimlerinin bir kısmını özel eğitim personelinden aldıkları eğitim kurumlarıdır. Destek programlarının temel amacı, okuma sorunları olan çocuklara normal sınıflarında mevcut olanın ötesinde ek, yoğun okuma eğitimi sağlamaktır (Haynes vd., 1986: 163). Öğrencilerin kendilerini rahat ve güvende hissetmeleri için destek eğitim odalarının, öğrencilerin özel ihtiyaçlarına uygun öğretim materyallerini içerecek şekilde tasarlanması gerekmektedir. Bedenen ve ruhen rahatlayan öğrencilerin öğrenmeye açık hale geldikleri göz önüne alındığında odaların tasarımında bu noktalar oldukça önemlidir (Memduhoğlu ve Altunova, 2020: 993).

Bilimsel bir disiplin büyüdüğünde ve çok fazla araştırma üretildiğinde, araştırma faaliyetlerinin gözden geçirilmesi ihtiyacı da artmaktadır. Dolayısıyla, kaynaştırma eğitimi ve destek eğitim odaları ile ilgili olarak sistematik literatür taraması, meta-analiz ve bibliyometrik analiz yöntemlerinin kullanılarak söz konusu disiplinin gelişiminin araştırıldığı çalışmalar mevcuttur (Methlagl, 2022: 225). Mevcut araştırmanın odak noktası olan bibliyometrik analiz, istatistiksel tekniklerin kullanıldığı ve araştırma konusunun tüm yönleri hakkında bilgi sunan bir yöntemdir. Bu yöntem sayesinde, bilim insanlarının kendi alanlarındaki gelişmeleri ve trendleri izlemeleri ve analiz etmeleri mümkündür (Pérez-Gutiérrez vd., 2021: 3). Tablo 1'de kaynaştırma eğitimi ve destek eğitim odaları ile ilgili yapılan bibliyometrik araştırmalar gösterilmektedir.

Tablo 1. Önceki araştırmalar

Araştırmacı	Kapsam	Yayın Sayısı
Porto Castro vd., 2017	1982-2016 yılları arası, İspanya'daki üniversitelerde tamamlanan doktora tezleri	460
Shah vd., 2017	1990-2014 yılları arası, Google Scholar, Scopus ve Web of Science veri tabanları	2213
Vidal Esteve vd., 2019	1999-2019 yılları arası, Scopus veri tabanı	59
Cretu ve Morandau, 2020	1972-2020 yılları arası, Web of Science veri tabanı	440
Sáiz-Manzanares vd., 2020	1994-2020 yılları arası, Scopus ve Web of Science veri tabanları	133
Asitah, 2021	1999-2020 yılları arası, Scopus veri tabanı	176
Espina-Romero vd., 2021	2010-2020 yılları arası, Scopus veri tabanı	499
Comarú vd., 2021	2009-2019 yılları arası, Web of Science veri tabanı	119
Wu ve Lin, 2021	1992-2020 yılları arası, Web of Science veri tabanı	1786
Pérez-Gutiérrez vd., 2021	1969-2018 yılları arası, ERIC, PsycINFO, Scopus, SPORTDiscus, Web of Science veri tabanları	664
Hernández-Torrano vd., 2022	1994-2019 yılları arası, Scopus veri tabanı	7084
Methlagl, 2022	1980-2019 yılları arası, Scopus ve Web of Science veri tabanları	8398

Tablo 1 incelendiğinde, kaynaştırma eğitimi ve destek eğitim odaları alanındaki bibliyometrik araştırmaların çoğunlukla Scopus ve Web of Science veri tabanları odağında yürütüldüğü görülmektedir. Ayrıca, bu araştırmalarda 2021 ve 2022 yılındaki yayınların incelenmediği en son olarak

2020 yılındaki yayınların analiz edildiği araştırmaların olduğu anlaşılmaktadır. Bu yönüyle, mevcut araştırma 2021 yılı ve 2022 yılının ilk 9 ayındaki yayınları analiz ederek literatürdeki araştırmalardan farklılaşmaktadır. Aynı zamanda, alandaki bibliyometrik araştırmaların 2017 yılından itibaren arttığı da görülmektedir. Bununla birlikte, incelenen yayın sayısının 59 ile 8398 arasında değiştiği anlaşılmaktadır.

YÖNTEM

Mevcut araştırmada, destek eğitim odaları ve kaynaştırma eğitimi alanındaki yayınların seyrini incelemek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, Web of Science (WoS) veri tabanında yer alan yayınları incelemek için bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. WoS, dünya çapında çeşitli disiplinler hakkında akademik bilgi sağlayan lider bir platformdur. WoS’da yayınlanan bir makaleyle ilgili önemli bilgiler, başlık, yazarlar/sorumlu yazarlar, kurumlar, ülkeler, dergiler, yayın yılı, anahtar kelimeler vb. gibi ayrıntılı olarak kaydedilmektedir. Bibliyometri, yukarıda değinilen ve yayınlarda yer alan bilgileri dikkate alarak araştırmalar ve konular arasındaki bağlantıları analiz etmeye yarayan bir araştırma yöntemidir (Hu vd., 2020: 2). Bibliyometri, matematiksel, istatistiksel ve diğer ölçüm yöntemlerini kullanarak bilim ve teknolojinin mevcut durumunu ve gelişme eğilimini değerlendirme ve tahmin etme sürecini ifade eder (Xu ve Yu, 2019: 3). Bibliyometri, bibliyografik materyali nicel yöntemlerle inceleyen bir araştırma alanıdır. Bu teknik, dergi veya araştırma alanı gibi belirli bir konunun genel eğilimlerini sınıflandırmada ve analiz etmede etkili bir yöntemdir (Farrukh vd., 2021: 989).

WoS veri tabanında 04.10.2022 tarihi itibarıyla “Resource rooms”, “Resource room” ve “Inclusive education” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Tarama neticesinde birden fazla WoS kategorisinde (Citation Topics Meso alanı) konu ile ilgili yayınların olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle, araştırma alanı ile ilgisi olmadığı düşünülen kategoriler dikkate alınmamıştır. Tablo 2’de tarama yapılan anahtar kelimeler, analize dahil edilen iki WoS kategorisi ve toplam yayın sayıları gösterilmektedir. Mevcut araştırmada, sadece “Education & Educational Research” ve “Management” kategorilerindeki araştırmalar dikkate alınmıştır. Analize dahil edilen toplam yayın sayısı 884’tür. Tarama yapılan tarihte (2022 yılının ilk 10 ayı dahil) WoS veri tabanında yer alan araştırmalar analize dahil edilmiştir. Dolayısıyla, araştırmada 1983-2022 yılları arasındaki yayınlar incelenmiştir. Bununla birlikte, tarama yapılırken SCI-EXPANDED, SSCI, AHCI, CPCI-S, CPCI-SSH, BKCI-S, BKCI-SSH ve ESCI olmak üzere tüm WoS indeksleri kullanılmıştır.

Tablo 2. Veri seti

Anahtar Kelime	Education & Educational Research	Management	Analize Dahil Edilen Toplam	WOS Toplam
“Resource rooms”	9 yayın	2 yayın	11 yayın	100 yayın
“Resource room”	16 yayın	1 yayın	17 yayın	204 yayın
“Inclusive education”	814 yayın	42 yayın	856 yayın	7510 yayın

Tablo 2 incelendiğinde, “Education & Educational Research” kategorisinde ve “Inclusive education” anahtar kelimesinde daha fazla yayın olduğu anlaşılmaktadır. Kategori filtrelemesinden sonra analize dahil edilen toplam yayın sayısı, WoS’ta yer alan toplam yayın sayısının %11,3’üne denk gelmektedir. Filtreleme yapmadaki temel amaç, konuyu temel ilgi alanlarında incelemek ve analiz etmektir. Bu nedenle, “Nursing” ve “Surgery” başta olmak üzere alan dışı kategorilerde yer alan yayınlar, analize dahil edilmemiştir.

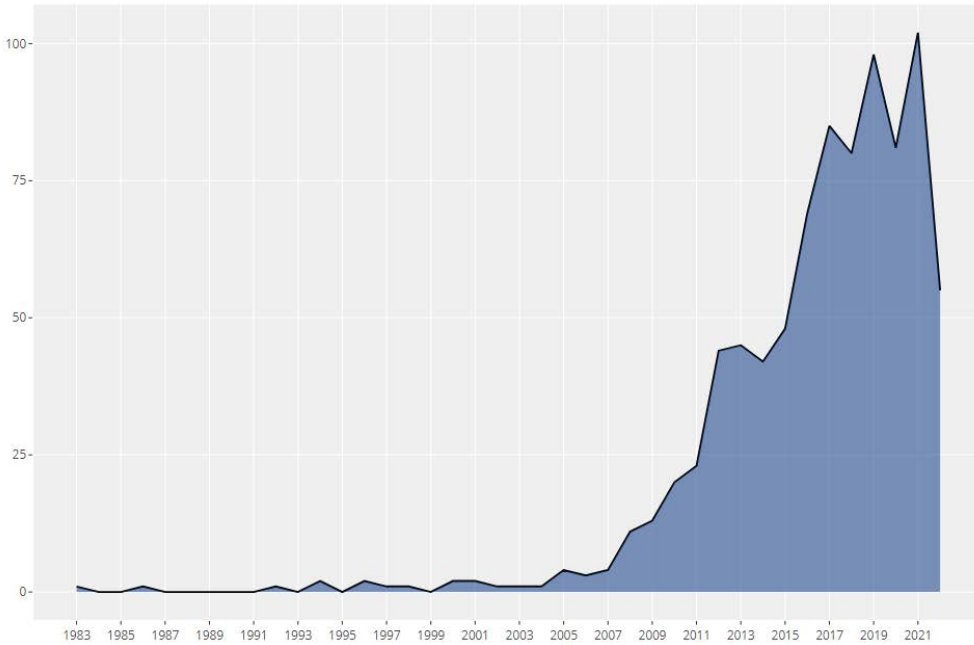
BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde öncelikle yayınlara ilişkin temel bilgiler, daha sonra ise anahtar kelimelere, yazarlara, dergilere, trend konuların yıllar itibarıyla dağılımına değinilmiştir. Tablo 3’te analize dahil edilen yayınlara ilişkin temel bilgiler sunulmuştur. Tablo incelendiğinde, bu alandaki ilk yayının 1983 yılında yapıldığı görülmektedir. 884 yayın, 443 farklı kaynak tarafından yayımlanmıştır. Bu yayınların 668’i makale, 113’ü bildiri ve 21’i ise derleme türünde yayınlardır. Yazarlar tarafından kullanılan toplam anahtar kelime sayısı 2197 iken toplam yazar sayısı ise 1966’dır.

Tablo 3. Yayınlarla ilişkin temel bilgiler

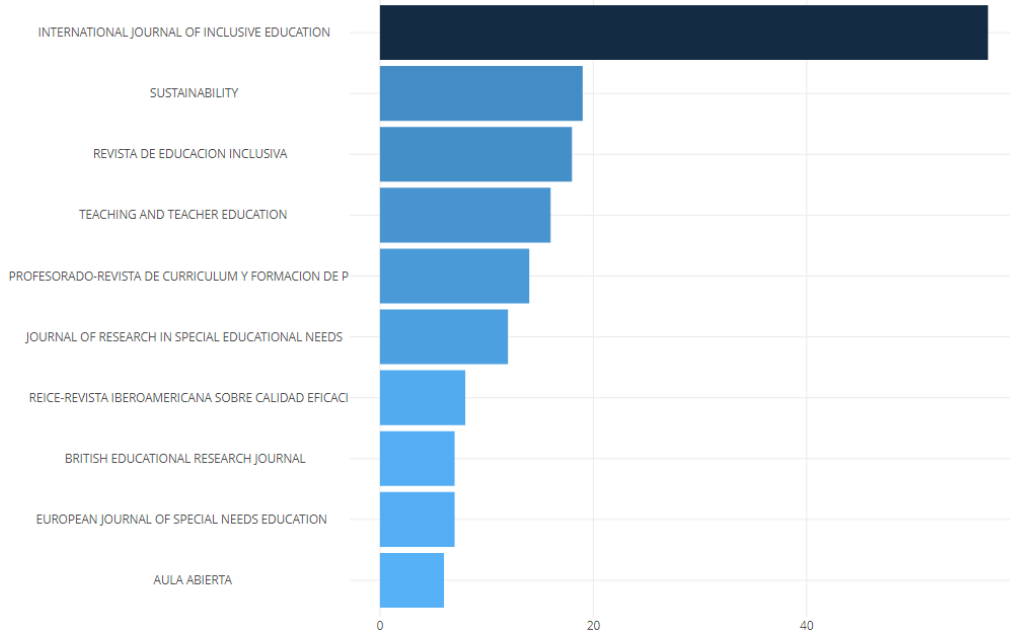
Bilgiler	Sonuçlar
Zaman aralığı	1983-2022
Kaynak sayısı (Dergi, Kitap, vb.)	443
Yayın sayısı	884
Makale	668
Makale; Kitap bölümü	25
Makale; Erken görünüm	38
Makale; Bildiri	1
Kitap	1
Kitap derlemesi	1
Editoryal yayın	10
Editoryal yayın; Kitap bölümü	3
Editoryal yayın; Erken görünüm	1
Bildiri	113
Derleme	21
Derleme; Erken görünüm	2
Anahtar kelime sayısı	2197
Yazar sayısı	1966

Şekil 1’de yayınların yıllara göre dağılımı gösterilmektedir. Yıllık yayın üretim oranı %14,82’dir. 1983-2007 yılları arasında yıllık yayın sayısının 10’un altında olduğu anlaşılmaktadır. 2008 yılından itibaren bu alandaki yıllık yayın sayısı, çift haneli sayılara ulaşmıştır. 2014, 2018 ve 2020 yıllarında bir önceki yıla kıyasla yayın sayısının azaldığı görülmektedir. 2021 yılında toplam yayın sayısı 102’dir. 2022 yılının ilk 9 ayı sonundaki toplam yayın sayısı ise 55’tir.

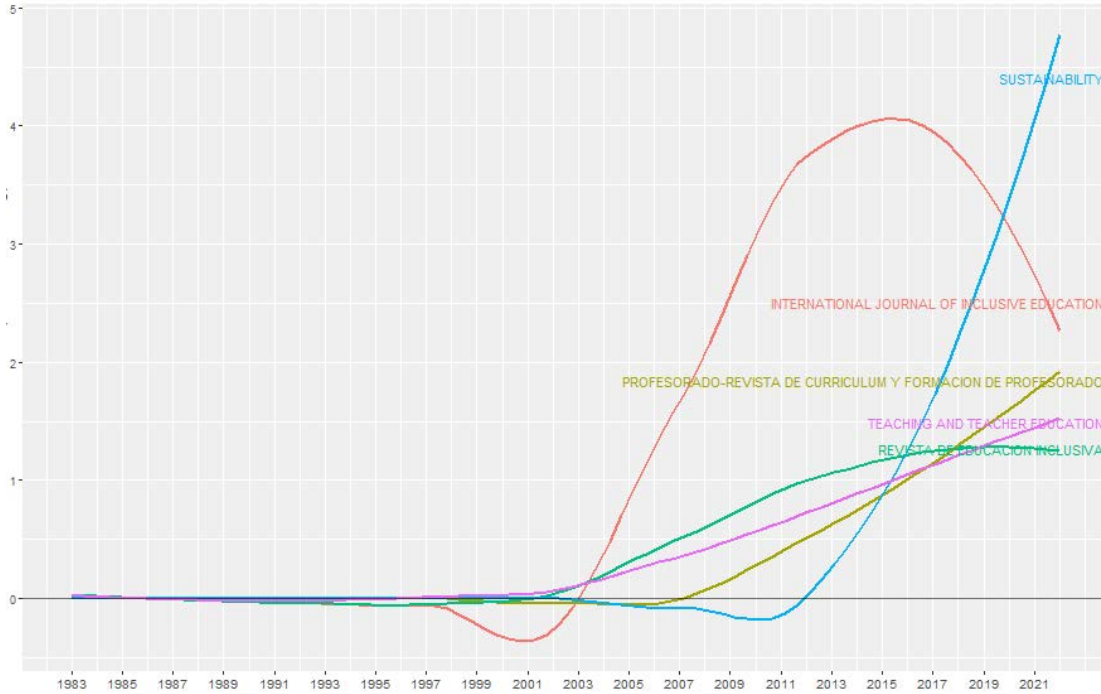
ŞEKİL 1. Yıllık yayın sayısı

Şekil 2’de ilgili alanda en fazla yayını olan 10 dergi verilmiştir. Tablo incelendiğinde, en fazla yayın yapılan derginin “INTERNATIONAL JOURNAL OF INCLUSIVE EDUCATION” olduğu görülmektedir. Söz konusu dergide toplam 57 yayın bulunmaktadır. İkinci sırada “SUSTAINABILITY” dergisi, üçüncü sırada ise “REVISTA DE EDUCACION INCLUSIVA” dergisi yer almaktadır. Söz konusu bu iki dergide sırasıyla 19 ve 18 yayın bulunmaktadır. Bu bulgular, “INTERNATIONAL JOURNAL OF INCLUSIVE EDUCATION” dergisinin alanda önemli bir yerinin olduğunu ortaya koymaktadır.

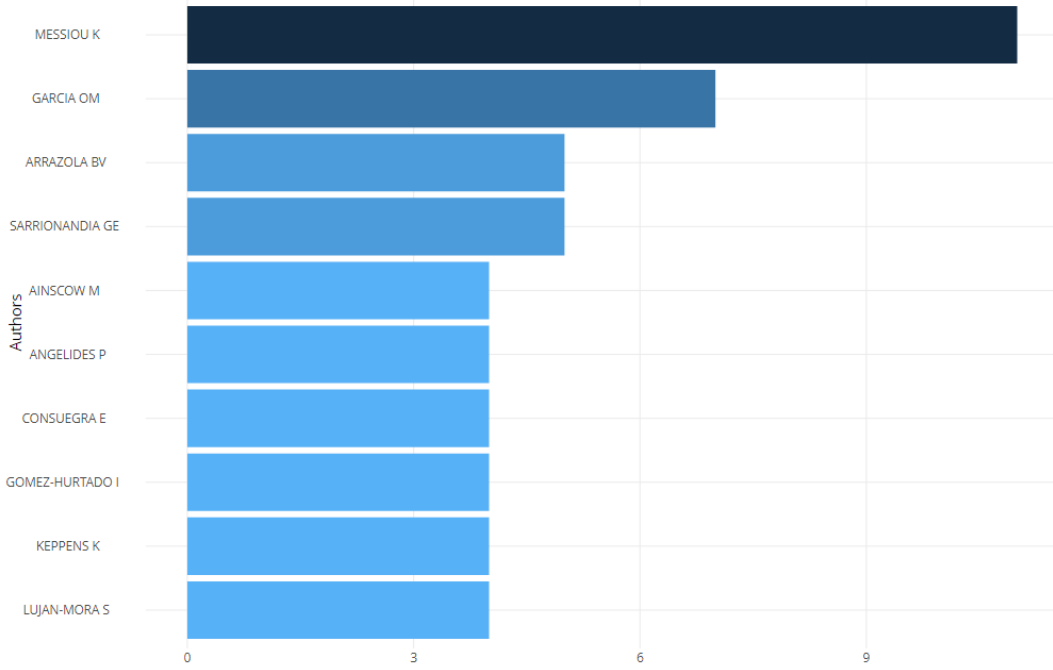
ŞEKİL 2. Yayın sayısına göre ilk 10 dergi

Şekil 3'te en fazla yayın yapılan ilk 5 derginin yıllara göre yayın sayıları ve dergilerin yayın sayısı bakımından gelişimleri gösterilmiştir. Şekil incelendiğinde, "INTERNATIONAL JOURNAL OF INCLUSIVE EDUCATION" dergisinin yayın sayısının 2018 yılından sonra önemli ölçüde azaldığı görülmektedir. "SUSTAINABILITY" dergisinin ise 2020 yılından itibaren yayın sayısının oldukça arttığı görülmektedir.

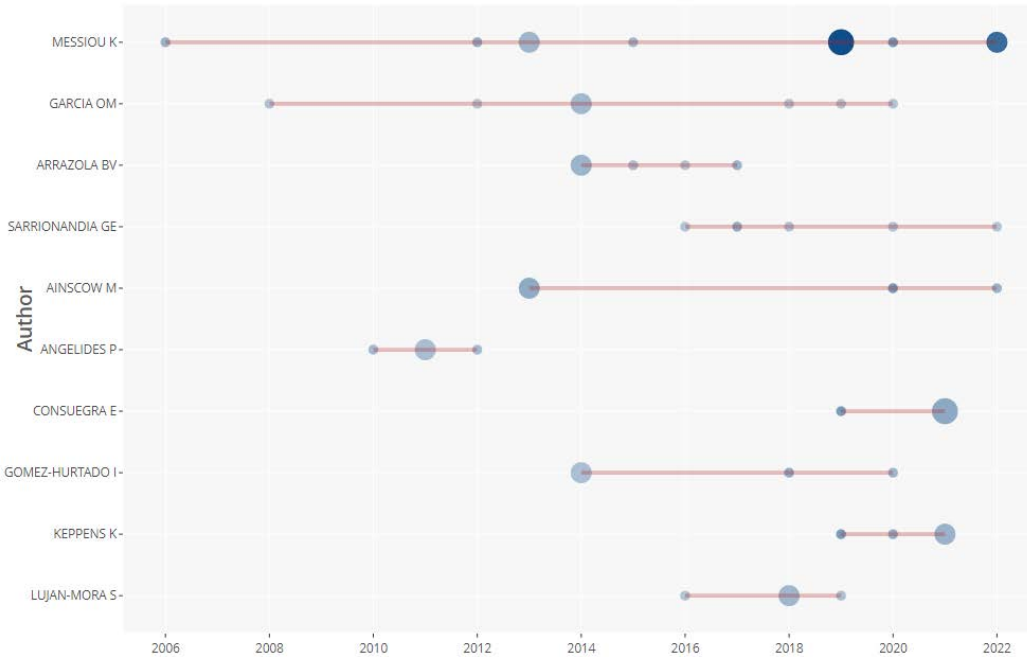
ŞEKİL 3. Yıllar itibarıyla yayın sayıları-ilk 5 dergi

Şekil 4'te bu alanda en fazla yayın yapan 10 araştırmacı ve yayın sayıları gösterilmektedir. "MESSIOU K" 11 yayın ile en fazla yayın yapan araştırmacı iken bu araştırmacıyı "GARCIA OM" (7 yayın), "ARRAZOLA BV" (5 yayın), "SARRIONANDIA GE" (5 yayın) ve diğer araştırmacılar 4'er yayın ile takip etmektedirler.

ŞEKİL 4. En fazla yayınyapan araştırmacılar

Şekil 5'te en fazla yayını olan 10 araştırmacının yayınlarının yıllara göre dağılımı gösterilmektedir. Şekil incelendiğinde, "MESSIOU K"nin ilk yayını 2006 yılında yaptığı, en fazla yayın yaptığı yılın ise 2019 olduğu (3 yayın) görülmektedir. 2022 yılında 2 yayın yapan "MESSIOU K"nin bu alandaki üretkenliğinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, "ANGELIDES P"nin 2010-2012 yılları arasında yayın yaptığı bu yıllar dışında bu alanda başka yayının olmadığı görülmektedir. Özellikle 2016 yılından itibaren söz konusu alanda yayın yapan araştırmacıların sayısının önemli ölçüde arttığı da anlaşılmaktadır.

ŞEKİL 5. Araştırmacıların yayınlarının yıllara göre dağılımı

Tablo 4'te alanda en fazla yayını olan araştırmacıların etki faktörlerine ilişkin bilgiler verilmiştir. "MESSIOU K" alanda en fazla yayını olan ve yayınları en fazla atıf alan yazardır. Aynı zamanda, "MESSIOU K" h ve g indeksi en yüksek olan araştırmacıdır. "CONSUEGRA E" ve "KEPPENS K" m indeksi en yüksek

olan araştırmacıdır. M indeksi, araştırmacıların h indeksi ve ilk yayın yaptıkları yıl dikkate alınarak hesaplanmaktadır ve söz konusu iki araştırmacının 2019-2021 yılları arasında toplam 4 yayını olduğu görölmektedir.

Tablo 4. Araştırmacıların etki faktörleri

Araştırmaacı	h indeksi	g indeksi	m indeksi	Toplam Atıf
MESSIOU K	8	11	0.471	171
GARCIA OM	2	3	0.133	15
ARRAZOLA BV	3	5	0.333	33
SARRIONANDIA GE	1	4	0.143	18
AINSCOW M	3	4	0.300	46
ANGELIDES P	3	4	0.231	35
CONSUEGRA E	2	4	0.500	24
GOMEZ-HURTADO I	3	4	0.333	24
KEPPENS K	2	4	0.500	30
LUJAN-MORA S	2	3	0.286	10

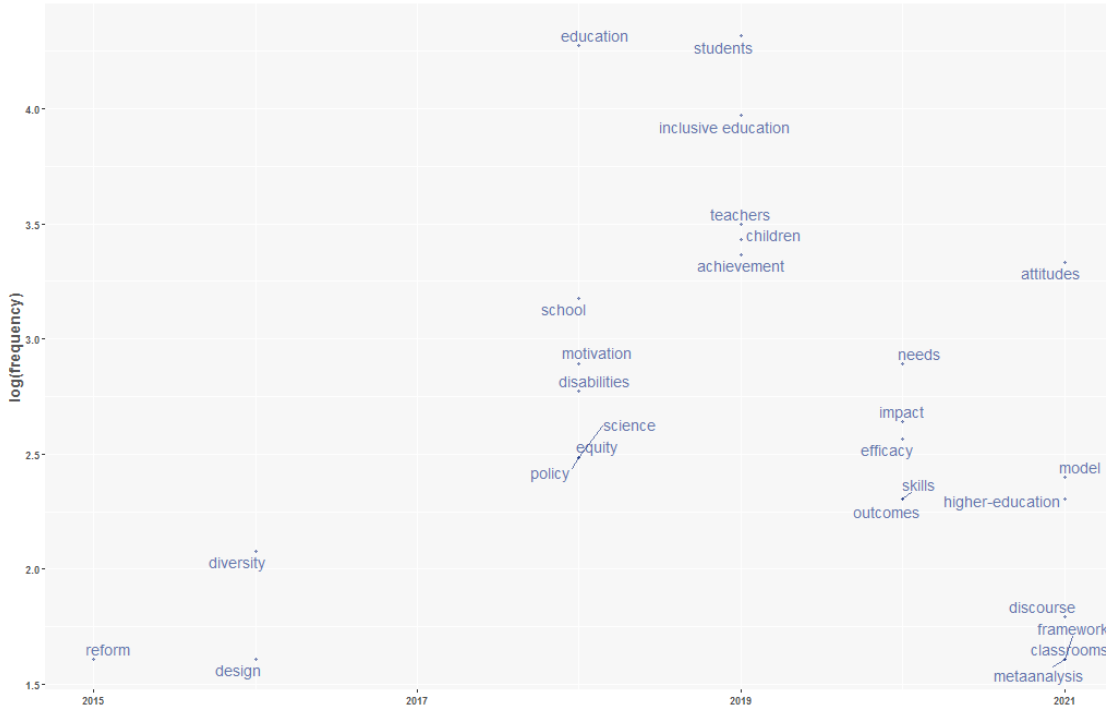
Şekil 6'da araştırmacılar tarafından en fazla kullanılan anahtar kelimeler gösterilmektedir. Araştırmacıların en fazla kullandığı anahtar kelime “students” (80 kez)’tır. Bu anahtar kelimeyi sırasıyla “education” (78 kez), “inclusive education” (58 kez), “children” (39 kez), “teachers” (36 kez), “achievement” (32 kez), “attitudes” (30 kez), “schools” (28 kez), “beliefs” (26 kez) ve “knowledge” (25 kez) kelimeleri takip etmektedir.

ŞEKİL 6. Kelime bulutu

Şekil 7’de yıllar itibariyle trend olan anahtar kelimeler gösterilmektedir. 2015 yılında “reform” kelimesi trend iken 2016 yılında “design” ve “diversity” kelimelerinin trend olduğu anlaşılmaktadır. 2018 yılında trend anahtar kelime sayısının fazla olduğu ve “education” kelimesinin ön plana çıktığı görölmektedir. 2019 yılında “students” kelimesinin trend olduğu ve ilgili yıl itibariyle trend olan kelimelerin söz konusu araştırma alanı ile daha yakından ilgili olduğu anlaşılmaktadır. 2020 yılında ise bir önceki yıla kıyasla trend konuların tamamen değiştiği ve ihtiyaç, etki, etkililik, yetenekler ve çıktı gibi konuların trend olduğu görölmektedir. 2021 yılındaki araştırmalarda ise “attitudes” kelimesinin trend olduğu ve ilk kez model ve sistem (çerçeve) kelimelerinin ön plana çıktığı anlaşılmaktadır. Bu

bulgular, günümüzde daha çok bir ihtiyaca yönelik olarak model veya çerçeve oluşturma çabalarının araştırmalarda olduğunu ortaya koymaktadır.

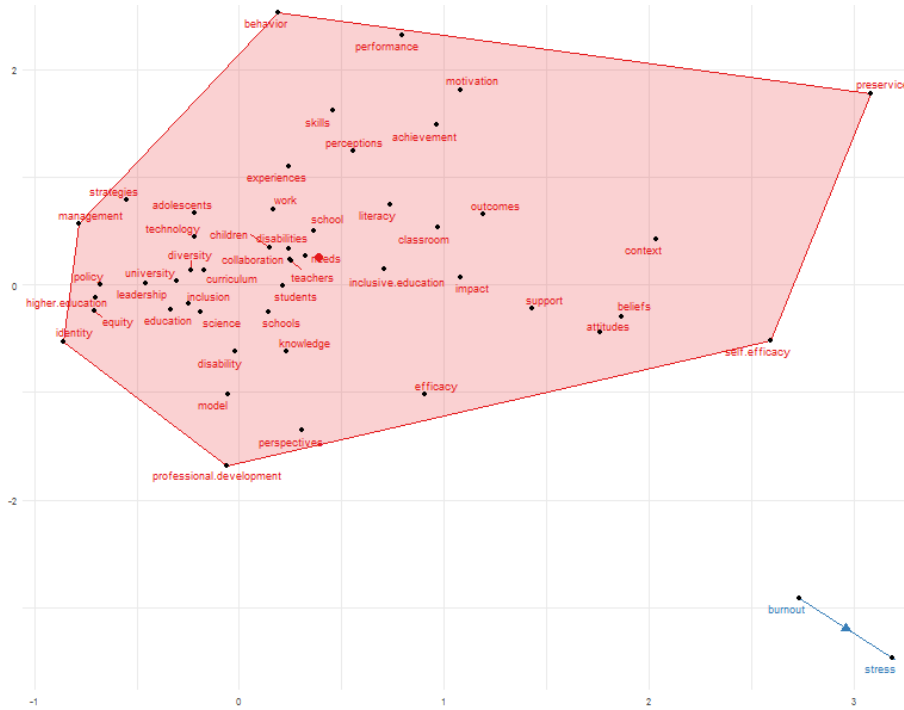
ŞEKİL 7. Anahtar kelime trendi

Şekil 8’de araştırmacıların ortak yazarlık durumları gösterilmektedir. Ortak yazarlık konusunda kümelenmelerin olduğu gözükmemektedir. “MESSIOU K”, “SIMON C”, “SANDOVAL M” ve “AINSCOW M”nin ortak yazarlık yaptığı görülmektedir. En az iki yazarlı olmak üzere toplamda 10 ortak yazarlık kümesinin oluştuğu anlaşılmaktadır. En fazla yayını olan 10 araştırmacının yaklaşık olarak yarısının ortak yazarlık yaptığı görülmektedir.

ŞEKİL 8. Ortak yazarlık

Şekil 9’da anahtar kelimelere yönelik olarak Multiple Correspondence Analysis (MCA) yöntemi uygulanarak faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi, verilerin boyutsallığını azaltmakta ve verilerin daha düşük boyutlarda temsil edilmesini sağlamaktadır (Bibliometrix, 2020). Yayınlar da kullanılan anahtar kelimelerin ağırlıklı olarak birlikte kullanılıp kullanılmamasına göre kavramsal yapı haritası oluşturulmuştur. Söz konusu alanda, iki kavramsal grup oluştuğu anlaşılmaktadır. Birinci grup (kırmızı renkli küme) “needs” kelimesi odağında kümelenmiştir. Araştırma konularının çoğunlukla bu küme odağında şekillendiği görülmektedir. Buna karşılık, ikinci grup (mavi renkli küme) “burnout” ve “stress” kelimeleri odağında kümelenmiştir. Bu kümede sadece iki kelime yer almakta olup bu iki kelime odağında ilk kümeden farklı olarak farklı yönde (tükenmişlik ve stres) araştırmaların yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

ŞEKİL 9. Kavramsal yapı haritası

SONUÇ VE ÖNERİLER

Mevcut araştırma, kaynaştırma eğitimi ve destek eğitim odaları alanında ortak yazarlık ilişkisi, yıllık yayın sayısı, en fazla yayın yapılan dergi gibi bilgilerin yanı sıra söz konusu alandaki araştırma eğiliminin hangi yönde evrildiğini, araştırmacıların üretkenliklerinin yıllar itibarıyla dağılımını ve araştırmacıların güncel eğilimlerini de ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, yıllık yayın üretim oranı %14,82’dir ve 1983-2007 yılları arasında yıllık yayın sayısının 10’un altındadır. En fazla yayın yapılan dergi, “INTERNATIONAL JOURNAL OF INCLUSIVE EDUCATION”dır. “MESSIOU K” en fazla yayın yapan (11 yayın), en fazla atıf alan (171 atıf) ve aynı zamanda h ve g indeksi en yüksek olan araştırmacıdır. Bu araştırmacı, ilk yayını 2006 yılında yapmıştır ve en fazla yayın yaptığı yıl 2019 (3 yayın)’dur. “Students”, araştırmacılar tarafından en fazla kullanılan anahtar kelimedir. 2021 yılındaki araştırmalarda “attitudes” kelimesinin trend olduğu ve ilk kez model ve sistem (çerçeve) kelimelerinin ön plana çıktığı belirlenmiştir. Son olarak, kavramsal yapı haritasının iki gruba ayrıldığı ve birinci grubun “needs”, ikinci grubun ise “burnout” ve “stress” kelimeleri odağında kümelendiği tespit edilmiştir.

Araştırmanın birtakım kısıtları bulunmaktadır. Analize dahil edilen yayınlar, WoS veri tabanında 04.10.2022 tarihi itibarıyla “Resource rooms”, “Resource room” ve “Inclusive education” anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan tarama sonucunda elde edilmiştir. Araştırmacılar, sonraki araştırmalarda birden fazla veri tabanındaki (Scopus, WoS, Emerald, Google Scholar gibi) yayınları birlikte analiz edebilirler. Ayrıca, bu araştırmada sadece “Education & Educational Research” ve “Management” kategorilerindeki araştırmalar dikkate alınmıştır. Araştırmacılar, sonraki çalışmalarda

tüm WoS kategorilerini analize dahil edebilirler veya farklı kategorilerde (Business-Finance, Economics gibi) yer alan yayınları birlikte inceleyebilirler. Son olarak, araştırmada tüm WoS indekslerinde (SSCI, ESCI gibi) yer alan ve 1983-2022 yılları arasındaki yayınlar analiz edilmiştir. Araştırmacılar, gelecek araştırmalarda WoS indeksi veya yıl konusunda bir sınırlama yapabilirler.

KAYNAKÇA

Asitah, N. (2021). Inclusive education research mapping in ASEAN: Lesson from Scientometric perspective. *Proceedings of the International Conference on Industrial & Mechanical Engineering and Operations Management*, Dhaka, Bangladesh, December 26-27, 840-856.

Bentum, K. E., & Aaron, P. G. (2003). Does reading instruction in learning disability resource rooms really work?: A longitudinal study. *Reading Psychology*, 24(3-4), 361-382. Doi: 10.1080/02702710390227387

Bibliometrix. (2020). Biblioshiny Bibliometrix For No Coders. <https://bibliometrix.org/biblioshiny/>. (25.09.2022).

Comarú, M. W., Lopes, R. M., Braga, L. A. M., Batista Mota, F., & Galvão, C. (2021). A bibliometric and descriptive analysis of inclusive education in science education. *Studies in Science Education*, 57(2), 241-263. Doi: 10.1080/03057267.2021.1897930

Corbett, J. (1999). Inclusive education and school culture. *International Journal of Inclusive Education*, 3(1), 53-61. Doi: 10.1080/136031199285183

Cretu, D. M., & Morandau, F. (2020). Initial teacher education for inclusive education: A bibliometric analysis of educational research. *Sustainability (Switzerland)*, 12(12). Doi: 10.3390/SU12124923

De Jesus, E. (2018). *Inclusive education*. In Building Inclusive Democracies in ASEAN, 356-371. Doi: 10.1177/1468017307084734

Espina-Romero, L. C., Guerrero-Alcedo, J. M., Montoya-Asprilla, J., & Rhenals-Turriago, J. (2021). Good practices in Inclusive Education: Review of the role of the teacher during the decade 2010-2020. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(13), 3071-3081.

Farrukh, M., Shahzad, I. A., Meng, F., Wu, Y., & Raza, A. (2021). Three decades of research in the technology analysis & strategic management: a bibliometrics analysis. *Technology Analysis & Strategic Management*, 33(9), 989-1005.

Florian, L. (2014). What counts as evidence of inclusive education? *European Journal of Special Needs Education*, 29(3), 286-294. Doi: 10.1080/08856257.2014.933551

Haynes, M. C., & Jenkins, J. R. (1986). Reading Instruction in Special Education Resource Rooms. *American Educational Research Journal*, 23(2), 161-190.

Hernández-Torrano, D., Somerton, M., & Helmer, J. (2022). Mapping research on inclusive education since Salamanca Statement: a bibliometric review of the literature over 25 years. *International Journal of Inclusive Education*, 26(9), 893-912. Doi: 10.1080/13603116.2020.1747555

Hu, Y., Yu, Y., Huang, K., & Wang, L. (2020). Development tendency and future response about the recycling methods of spent lithium-ion batteries based on bibliometrics analysis. *Journal of Energy Storage*, 27, 1-14.

Memduhoğlu, H. B., & Altunova, N. (2020). Views of the classroom teachers working in resource rooms about support education activities. *Elementary Education Online*, 19(2), 991-1004. Doi: 10.17051/ilkonline.2020.695842

Methlagl, M. (2022). Mapping inclusive education 1980 to 2019: A bibliometric analysis of thematic clusters and research directions. *Issues in Educational Research*, 32(1), 225-247.

- Moriña, A. (2017). Inclusive education in higher education: challenges and opportunities. *European Journal of Special Needs Education, 32*(1), 3–17. Doi: 10.1080/08856257.2016.1254964
- Pérez-Gutiérrez, M., Castanedo-Alonso, J. M., Salceda-Mesa, M., & Cobo-Corrales, C. (2021). Scientific production on inclusive education and physical education: a bibliometric analysis. *International Journal of Inclusive Education, 1*–17. Doi: 10.1080/13603116.2021.1916103
- Porto Castro, A. M., Mosteiro García, M. J., & Gerpe Pérez, E. M. (2017). Bibliometric Study of Scientific Production Doctoral Thesis in Inclusive Education. *EDULEARN17 Proceedings, 1*(July), 10291–10296. Doi: 10.21125/edulearn.2017.0947
- Sáiz-Manzanares, M. C., Gutiérrez-González, S., Rodríguez, Á., Cuenca-Romero, L. A., Calderón, V., & Queiruga-Dios, M. Á. (2020). Systematic review on inclusive education, sustainability in engineering: An analysis with mixed methods and data mining techniques. *Sustainability (Switzerland), 12*(17). Doi: 10.3390/SU12176861
- Shah, S. R. U., Mahmood, K., & Hameed, A. (2017). Review of google scholar, web of science, and scopus search results: The case of inclusive education research. *Library Philosophy and Practice, 1*–11.
- Vidal Esteve, M. I., Marín Suelves, D., Peirats Chacón, J., & Pardo Baldoví, M. I. (2019). Technologies for attention to diversity: a bibliometric study, In *Proceedings of the 5th International Conference on Higher Education Advances (HEAD'19)*, Valencia, Spain (pp. 26-28). Doi: 10.4995/head19.2019.9126
- Wu, J. F., & Lin, X. (2021). Bibliometric analysis of publications on inclusive education from the Web of Science Core Collection published from 1992 to 2020. *Science Editing, 8*(1), 79–84. Doi: 10.6087/kcse.233
- Xu, Z., & Yu, D. (2019). A Bibliometrics analysis on big data research (2009–2018). *Journal of Data, Information and Management, 1*, 3–15.